

زندگی‌نامه

مروری کوتاه بر زندگی مرحوم آیت‌ا... واعظ طبسی

مرحوم آیت ا... واعظ طبسی نماینده ولی فقیه در استان های خراسان و تولیت آستان قدس رضوی در سال ۱۳۱۴ در مشهد مقدس و در خانواده ای مذهبی و روحانی متولد شد. وی در یک سالگی پدرش را که در ایراد سخنرانی های مذهبی و خطابه‌ی و از لحاظ اخلاق، تقوا و پرهیزگاری زبازرد خاص و عام بود، از دست داد و دوران کودکی را بر سرپرستی مادر پشت سر گذاشت. وی از همان سنین کودکی و نوجوانی بسیار علاقه مند به حوزه های علمیه، عالمان دینی و حضور در جلسات مذهبی بود، اما با وجود علاقه شدیدی که به فراگیری علوم اسلامی داشت به دلیل شرایط و اقتضای زمان به تحصیل در دبستان و دبیرستان پرداخت که طی این دوران به دلیل استعداد سرشار و انضباط عالی، همواره مورد توجه و احترام دوستان و معلمان بود.

ورود به حوزه علمیه در ۱۶ سالگی

مرحوم آیت ا... واعظ طبسی در ۱۶ سالگی وارد حوزه علمیه شد و دروس مقدماتی، سطوح متوسطه و عالیه و خارج را به طور جدی دنبال کرد و از محضر استادان و عالمان برجسته ای همچون آیات عظام و حجج الاسلام والمسلمین خاقلی، جابودی، ادیب نیشابوری، حاج سید احمد مدرس یزدی، حاج شیخ محتبی قزوینی و میلانی بهره مند شد، به طوری که مرحوم حضرت آیت ا... العظمی بروجردی وی را طلبه ای خوش فکر دانسته و با تقدیر و تقد از وی نام می بردند. آن مرحوم با حدود ۳۰ سال کار علمی دقیق و پیگیر، چندین دوره دروس منطق، اصول، معالم، قوانین، رسائل و کفایه را تدریس کرد که کلاس های درس ایشان با استقبال گرم طلاب مواجه بود. آیت ا... واعظ طبسی در دوران تحصیل و تدریس خویش بر مبانی حضرت امام خمینی (ره) و بعضاً مرحوم آیت ا... العظمی نائینی، مرحوم آیت ا... العظمی خویی و مرحوم آیت ا... العظمی حکیم توجه خاص داشته و در ادبیات، منطق، معانی و بیان و اصول دارای نوشته هایی است.

آشنایی با سیاست از دوران نوجوانی

وی از سنین ۱۳-۱۲ سالگی با سیاست آشنا بود و در ۱۶-۱۵ سالگی در دبیرستان و با حوزه علمیه و منزل مسائل سیاسی را دنبال و مطرح می کرد. وی با احساس نفرت عمیقی که از رژیم پهلوی در خود احساس می کرد، خشم خود را به اشکال مختلف ابراز می نمود و پس از گذشت یکی دوسال از شروع درس در حوزه علمیه با سخنرانی های خویش مبارزه ای هدفمند را علیه دستگاه منحوس پهلوی آغاز کرد، تا جایی که چندین بار به خاطر همین سخنرانی ها ممنوع المنبر و یا زندانی شد، اما این مبارزه مقدس را تا پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) ادامه داد و همیشه یار و یاور اسلام و نظام اسلامی برای خدمت به جامعه اسلامی بود.

چهره درخشان مدیریت انقلابی

تجلیل امام(ره)ور هبری از شخصیت آیت ا... واعظ طبسی

مرحوم آیت‌ا... واعظ طبسی در حالی روز گذشته دعوت حق را لبیک گفت که کارنامه مدیریت ۲۵ ساله او، افتخارات و نقاط درخشان بسیاری داشت. در دوره مدیریت آن فقید سعید، که به حق از سوی امام راحل(ره)، به عنوان چهره درخشان مدیریت انقلابی معرفی شده‌بود، آستان قدس رضوی به لحاظ کمی و کیفی، رشد بی‌نظیری را تجربه کرد؛ تجربه‌ای که می‌توان آن را الگویی مهم و تأثیرگذار در تاریخ انقلاب اسلامی دانست. طی ۲۷ سال گذشته، با مدیریت آن مرحوم، آستان قدس رضوی در عرصه‌هایی همچون بهداشت و درمان، توسعه‌های عمرانی، گسترش اماکن متبرکه، تأسیس و گسترش مراکز آموزش عالی و توسعه خدمات عمومی به زائران و مجاوران، به تراز بی‌سابقه‌ای دست یافت. بی‌تردید، نقش آیت‌ا... واعظ طبسی در این موفقیت، نقشی کلیدی و انکار ناشدنی است و زمان لازم است تا گستره این خدمات، که بارها از سوی امام(ره) و مقام معظم رهبری، مورد تقدیر قرار گرفته‌است، بر همگان معلوم شود. آن چه در پی می‌آید، نگاهی گذرا و اجمالی به مسئولیت‌ها و خدمات مرحوم آیت‌ا... واعظ طبسی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی است.

مسئولیت تولیت آستان قدس رضوی

آیت‌ا... واعظ طبسی پس از ساقط شدن رژیم پهلوی، با حکم امام(ره)، سرپرستی و اداره آستان قدس رضوی را بر عهده گرفت. در این حکم که روز ۲۵ بهمن‌ماه سال ۱۳۵۷ صادر شده، آمده است:«پس از اهدای سلام و تحیت، تا تعیین تولیت برای آستان مقدس حضرت ثامن الائمه- صلوات ا... و سلامه علیه و علی آئانه الطاهیرین- جناب‌عالی برای سرپرستی آن آستان مقدس منصوب هستید. لازم است با کمال جدیت و به طور دقیق حفاظت از متعلقات آن جا، خصوصاً کتابخانه و خزینه و محتویات ضریح مقدس و موقوفات و سایر آنچه مربوط است به آن آستان مقدس بفرمایید، و از حیف و میل و ضیاع [تلف شدن] اموال جلوگیری نمایید. حضرات خدام محترم با جناب‌عالی در این امر لازم تشریک مساعی خواهند نمود.» این مسئولیت در فروردین‌ماه سال ۱۳۵۹، با حکم حضرت امام(ره)، شکل رسمی به خود گرفت. در متن حکم امام(ره) آمده‌بود: «نظر به سابقه‌ای که جناب‌عالی در اداره امور آستان مقدس حضرت ثامن الائمه- صلوات ا... و سلامه علیه و علی آئانه الطاهیرین- دارید و اعتمادی که در این باره به جناب‌عالی می‌باشد، به سمت تولیت آن آستانه مقدسه منصوب می‌شوید تا با کمال جدیت و به‌طور دقیق از متعلقات آنجا، خصوصاً کتابخانه و خزینه و محتویات ضریح مقدس و موقوفات و سایر متعلقات آن آستان مقدس محافظت کامل را بفرمایید و از حیف و میل و ضیاع اموال جلوگیری نمایید و حضرات خدام محترم نیز با جناب‌عالی در این امر لازم تشریک مساعی خواهند نمود.»(صحیفه امام(ره)؛ ج ۱۲، ص ۲۲۴) به این ترتیب، بار سنگین اداره امور آستان قدس رضوی بر دوش آیت‌ا... واعظ طبسی گذاشته شد و آن مرحوم، با جدیت و تلاش فراوان به ساماندی امور پرداخت. طی سال‌های بعد و با وقوع جنگ تحمیلی، آستان قدس رضوی نقش مهمی در تأمین نیازهای ضروری جبهه‌ها و نیز، بازسازی مناطق جنگ‌زده ایفا کرد. در سال ۱۳۶۱، حضرت امام(ره) طی فرمانی با پیشنهاد آیت‌ا... واعظ طبسی، مبنی بر بازسازی شهر قهرمان پرور «هویزه» توسط آستان قدس رضوی موافقت کردند. امام(ره) در پاسخ به نامه مرحوم آیت‌ا... واعظ طبسی، درباره این پیشنهاد، نوشتند: «من از نکته‌ای بس لازم نمی‌توانم صرف نظر کنم و آن درآمد عظیم سرشاری که شهر می‌سازد و در مدت تولیت جناب‌عالی، آن همه خدمت نموده است و مقایسه آن با غارتگری‌های دودمان پهلوی که این ثروت عظیم را، در راه شهوات و لذات خویش به کار بردند. چه روسیاهند آنان که از آن رژیم حمایت کرده و می‌کنند. توفیق جناب‌عالی را در خدمت به آستان مقدس مولا خواستار و خدای را شکر که در عصر ما، مثل جناب‌عالی به این سمت مقدس راه یافته، و به جای «ظلمت»، «نور» و به جای «خیانت»، «امانت» جایگزین گردیده است.»(صحیفه امام(ره)؛ ج ۱۶؛ ص ۲۵۶) خدمت صادقانه و مدیریت کارآمد مرحوم آیت‌ا... واعظ طبسی چنان تأثیرگذار بود که منافقان کورلد برای محروم کردن انقلاب اسلامی از این خدمات، تصمیم به ترور او گرفتند و در بهمن‌ماه سال ۱۳۶۱ این تصمیم را عملی کردند، اما به خواست خداوند، موفق به انجام این کار نشدند. امام(ره) چند روز پس از این سوءعقد ناموفق، طی پیامی به آیت‌ا... واعظ طبسی، نوشتند: «خداوند تعالی را شکر که توطئه جنایتکارانه منحرفان از اسلام، درباره جناب‌عالی خنثی شد و خداوند را سپاس که هر روز، این جنایتکاران ورق سیاهی بر اوراق جنایت خود می‌افزایند. اکنون که به خواست خدای تعالی دستشان از هر جا کوتاه و هر گروهی از آنان، گروه دیگر را لعن می‌کنند و از رسیدن به آن‌چه در خیال خود به آرزوی آن بوده‌اند، مأیوس شده‌اند، چاره‌ای جز خرابکاری برای اظهار وجود ندارند که آن هم برایشان جز رسوایی در پی ندارد. از خداوند تعالی

رضوی: توفیق

جناب‌عالی را در خدمت

به آستان مقدس مولا

خواستار و خدای

را شکر که در عصر

ما، مثل جناب‌عالی

به این سمت مقدس

راه یافته، و به جای

«ظلمت»، «نور» و

«به جای «خیانت»،

«امانت» جایگزین

گردیده است.»

(صحیفه امام(ره)؛

ج ۱۶؛ ص ۲۵۶)

خاطره

خاطره علامه آشتیانی از آیت ا... واعظ طبسی

محمدعلی ندائی

یادم می آید در سال های ۶۹-۶۸ مدتی در مدرسه علمیه امام صادق(ع) از مدارس مرحوم آیت ا... میلانی ساکن بودم. در این مدرسه که به اصطلاح از مدارس آزاد حوزه به شمار می آمد ،علامه سیدجلال آشتیانی ،عصرها فلسفه تدریس می کردند . ماه رمضان که می شد ،استاد درس خود را به بعد از افطار منتقل می کردند. در این زمان ،درس کفایه می خواندم و با این که حوزه درماه رمضان تعطیل می شد ،اما در حوزه می ماندم و به درس ادامه می دادم.در ایامی که ساکن مدرسه امام صادق(ع) بودم ،یک شب استاد آشتیانی بعد از افطار برای درس تشریف آوردند در حالی که هیچ یک از انگشت شمار شاگردان استاد هم حضور نیافته بود. جرحه

سلامت و سعادت جناب‌عالی و سایر متعهدان به اسلام و خدمتگزاران به جمهوری اسلامی را خواستارم.»(صحیفه امام(ره)؛ ج ۱۷، ص ۲۳۸)

چهره درخشان مدیریت انقلابی

آیت‌ا... واعظ طبسی، یک سال پیش از رحلت حضرت امام(ره)، در گزارشی به ایشان، فعالیت‌های آستان قدس رضوی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی را تشریح کرد. امام(ره) در پاسخ به این گزارش نوشتند: «زحمات و تحمل سختی های شما قبل از انقلاب تا به ثمر رسیدن آن و تلاش‌تان بعد از انقلاب برای تثبیت نظام نوپای جمهوری اسلامی بر کسی پوشیده نیست. جناب‌عالی از چهره‌های درخشان مدیریت و انقلاب اسلامی در ایران و به خصوص در استان خراسان می‌باشید. تمامی مسئولان نظام اسلامی، از جمله جناب‌عالی باید موانع را از سر راه برداشته و با صبر و تدبیر بدان گونه که رضای خداست پیش روند. شما در راه حق و شیرین کمک به مستضعفین و محرومین از هیچ کوششی فروگذار ننموده و نخواهید نمود.» (صحیفه امام(ره)؛ ج ۲۱، ص ۶۱)

پس از رحلت امام(ره)

با رحلت حضرت امام خمینی(ره) در ۱۴ خردادماه سال ۱۳۶۸ و آغاز رهبری حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای(مد ظله العالی)، ایشان طی حکمی در ۹ شهریورماه سال ۱۳۶۸، آیت‌ا... واعظ طبسی را، مجدداً به عنوان نماینده ولی فقیه در خراسان و تولیت آستان قدس رضوی منصوب کردند. در حکم این انتصاب آمده بود: «نظر به اعتماد عمیق و شایسته‌ای که بنیانگذار جمهوری اسلامی و رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی(اعلی‌ا... قد‌ره و قدس‌ا... سرّ الشریف) به جناب‌عالی داشتند و افتخار نمایندگی معظمّ‌له، در استان خراسان از طرف آن فقید سعید به شما واگذار گردیده بود و با توجه به تجربه طولانی و حسن درایت و کاردانی و اداره جناب‌عالی در طول این مدت، نسبت به انجام وظایف محوّه و سوابق درخشان و فداکارانه در طول سالیان پیش از پیروزی انقلاب، اینجانب نیز جناب‌عالی را به‌عنوان نماینده خویش در استان خراسان، در کلیه اموری که مربوط به ولی‌امر مسلمین است و نیز، در تصدی حل و فصل مشکلات مردم و بررسی مسایل مذهبی و سیاسی و اجتماعی آن استان، منصوب می‌کنم و همچنین جناب‌عالی و کیل اینجانب هستید در اخذ وجوه شرعیه از مردم و سایر وکای محترم و نمایندگان اینجانب در استان خراسان و صرف آنها در مصارف مقررّه و صرف سهم مبارک امام(علیه‌السلام) در حوزه‌های علمیه و احیای کلمه طیبه اسلام و پرداخت سهم سادات به سادات عظام(کثراً... امثالهم) ... امید است این‌جانب را در کنار مرقد مطهر رضوی(سلام... علیه) و مظان استجابت دعا فراموش نفرمایید.» در سال ۱۳۷۳ و با حکم مقام معظم رهبری، آیت‌ا... واعظ طبسی تولیت آستان مقدس امامزاده حسین بن موسی الکاظم(ع) در شهر طبس و مرقد مطهر شهید مدرس در کاشمر را نیز عهده‌دار شد. در حکم رهبر انقلاب، آمده بود: «با سلام و تحیت و تشکر و قدردانی از خدمات ارزشمند و اقدامات بزرگ جناب‌عالی و سیاس از قبول زحمت تویی امور مرقد مطهر حضرت حسین بن موسی علیه و علی آئانه الکرام الف التحیه و اکرام و نیز آرامگاه شهید بزرگ اسلام مرحوم آیت‌ا... مدرس طاب ثراه جناب‌عالی را به تولیت امور آن دو آستانه مبارک منصوب و اداره امور آن را به دست با کفایت جناب‌عالی محول می‌نمایم. با این امید که خدمات شما بتواند وضع شایسته آن مراقد منوره را برای آنها فراهم سازد. از خداوند متعال بقاء و سلامتی و عون الهی را برای وجود با برکت جناب‌عالی مسئلت می‌نمایم.»

عضویت در مجمع جهانی اهل بیت(ع)

پس از تشکیل مجمع جهانی اهل بیت(ع)، آیت‌ا... واعظ طبسی، به دلیل سابقه فراوان و تجارب ارزشمندش، از سوی مقام معظم رهبری به عنوان یکی از اعضای شورای این مجمع جهانی منصوب شد. در حکم رهبر انقلاب که در دی ماه سال ۱۳۷۰ صادر شد، آمده بود: «اکنون که بحمدا... مجمع جهانی اهل بیت(علیهم‌الّلاة والثناء) به عنوان انون تلاش علمی و عملی تشیع تشکیل یافته و آغاز به کار کرده است، شایسته است برابر مواد اساسنامه آن، جمعی از برجستگان رجال علمی و چهره‌های موجه عالم تشیع، شورای عالی آن مجمع را شکل ببخشیده، با عضویت در آن، مسئولیت خطیری را که برای اعضای آن شورای عالی پیش‌بینی شده، عهده‌دار گردند. لذا جناب‌عالی را که بحمدا... به صفات مزبور موصوف می‌باشید، به عضویت شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌الصلّاة والثناء) منصوب می‌نمایم.» آیت‌ا... واعظ طبسی، افزون بر این خدمات، از سال ۱۳۷۵، به عضویت دوره سوم مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب شد و عضویت حقیقی او، تا پایان عمر شریفش و برای ۴ دوره متوالی، تداوم یافت. آیت‌ا... واعظ طبسی طی سال‌های پس از رحلت امام(ره) تا پایان عمر پربرکتش، همواره در خدمت نظام جمهوری اسلامی بود و از هیچ خدمتی برای اعتلای آن، فروگذار نکرد. آن مرحوم، سرانجام پس از تحمل چند روز بیماری، روز ۱۴ اسفندماه سال جاری، در ۸۰ سالگی، دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت. خداوند روح آن فقید سعید را غریق رحمت و واسع‌ه خویش فرماید.

امام خمینی(ره)

در پاسخ به گزارش

فعالیت‌های آستان

قدس رضوی خطاب

به آیت‌ا... واعظ

طبسی: جناب‌عالی از

چهره‌های درخشان

مدیریت و انقلاب

اسلامی در ایران و به

خصوص در استان

خراسان می‌باشید

حکم رهبر معظم

انقلاب: با توجه

به تجربه به طولانی

و حسن درایت و

کاردانی و اداره

جناب‌عالی در طول

این مدت، نسبت

به انجام وظایف

محوّله و سوابق

درخشان و فداکارانه

در طول سالیان

پیش از پیروزی

انقلاب، اینجانب نیز

جناب‌عالی را به عنوان

نماینده خویش در

استان خراسان، در

کلیه اموری که مربوط

به ولی‌امر مسلمین

است و نیز، در تصدی

حل و فصل مشکلات

مردم و بررسی مسایل

مذهبی و سیاسی و

اجتماعی آن استان،

منصوب می‌کنم

مشهد وآقای طبسی پرسیدند . گفتم : اگر آقای طبسی نمایندۀ شماست (حضرت امام (ره)) ، همین مشورت وبه منظور حمایت از آیت ا... طبسی (ره) بود که حضرت امام منصوب شد و عضویت حقیقی او، تا پایان عمر شریفش و معروف خود خطاب به آیت ا... طبسی را نوشتند ودر این نامه، آیت ا... طبسی (ره) را مدیری لایق توصیف کردند.